

Veronika Dintinjana

Pesmi

Job

Nič ni ostalo od hiše.
Ko se je zrušilo zgornje nadstropje,
je najmlajši še spal. Avto smo pustili
pred mejo, zdaj z njim kdo prevaža
ilegalce, orožje ali vojake.
Bog ve, kje je končal pes.

Hčerka je izginila na morju. Dovolj je bilo,
da sva ji enkrat obrnila hrbet,
in angeli so jo vzeli nazaj.
Ženo je pobrala žalost,
zaprla se je v nekakšno vljudno osamo,
kjer telo počne vse kot prej –

Podobna je hiši, ki čaka rušenje,
njeni prebivalci izseljeni,
okna sneta, pohištvo odneseno
in na vratih kot vznožni listek
obvestilo o neizbežnem.

Moja koža je posuta z izpuščaji in mehurji.
Tudi doktorji tukaj ne vedo, kaj mi je.
Avtoimunska bolezen.
Alergija na zrak novega sveta.
Na novo življenje.

Na koncu bolnišničnega hodnika,
ko se izteka nočna izmena in se kakor jutranje molitve
vrstijo polglasne predaje službe, imena bolnikov in bolezni,
beleženje življenjskih funkcij, dihanja, izločanja, nemira, spanca –

Na koncu hodnika je okno, ki se odpira navzven.
Zadnji korak na poti v svobodo.

Nad stavbami mesta se, ko premišljam, zariše zarja,
nežna kakor kos dekliške oprave. Zrak je svež. Nenadoma
se nad obzorjem odpre oblak in skozi dež posije jutro:

Neskončnost mojega obupa ni nič
v primerjavi s tvojim stvarstvom, Gospod.

Kaj govori moj napuh? Nič nisem. Nič nimam.
Samo ta glas.
Si me zato ustvaril?

**Rembrandt van Rijn,
Avtoportret, 1669**

Golo čelo je najsvetlejši del slike.
Pogled je nekoliko utrujen, molčeč,
kapa in sivi lasje izginjajo v temo ozadja –
Mojster je star, žena in sin sta umrla,
imetje pošlo, dragocene slike
prodane, da bi poplačale upnike.
O njem govorijo v pretekliku,
naročil je malo, vedno več
je rjavih in sivih tonov.
Čeprav mojster ve, da je vse
enako neresnično in neobstojno,
še vedno občuti bolečino in razočaranje.
Njegovo življenje je postalo majhno,
doseg roke in misli krajši, ne zmore več
drugega kot majhne korake.
Potezo za potezo. Pogosto brez cilja,
brez pomena. Ko se ustavi, se za hip zazre
vase, v vse svoje naslikane obraze –
Najde nekje v globini oči
blag in, kljub grenkobi, prizanesljiv
smehljaj? To je umetnost:
ne osenčiti oči, temveč
sredi teme naslikati
nenadejan izvor svetlobe.

Vahti

Takrat se spečejo posebni kruhki.
Za tiste, ki pridejo mimo.

Kdo trka na vrata na predvečer vseh svetih,
če ne domači, ki se vračajo.

Ki se vračajo kot zgodbe za otroke.
O tem, od kod smo prišli.
O ljudeh, ki jih nisem poznala,
umrli so, preden sem se rodila.

O pradedu, ki je na prisilnem delu
v Nemčiji sanjal svojo najmlajšo hčer
v beli obleki s šopkom rdečih rož,
kako se poslavlja, odhaja domov –
Isto noč je padla v partizanih.

O stari materi, ki je prišla
moji babici, takrat deklici, dojemljivi za duhove,
odeta v nezemsko svetlobo, naročit,
naj dajo za mašo.

O prababici, ki je sanjala tanke,
preden so se prikotalili v dolino.

O molitveniku, ki se je sam odprl
na strani obredov za mrtve, preden
je novica o smrti pradedu
dosegla mojo mater.

Vedno smo imeli dar sanj.
(In malo manj daru za praktično življenje.)
Sanje so vtkanе v resničnost,
ko gre za neubranljivo. Za želje, za smrt.
Enako zgodbe.

Pravijo, da se poezija začne, kjer se konča partikularno.
Pravijo, da išče obliko za presežno.

Jaz pa pravim, da je tisto vmes.
Da povezuje.

Da je glas moje babice, ki pravi:
Za vahti gredo vsi domov.

Točkata

Pred pragom je ležal star šarplaninec,
ni se mu dalo dvigniti glave,
ni ga ganil prihod še enega gosta.
Dlaka scufana, siva, počasi sem previdno
prestopila neugledno mrcino
in pomislila, da morda prinaša srečo:
prestopiti psa na pragu.

Hotel je bil star, slabo vzdrževan.
V kraju, kjer ni razloga za turiste.
Še en ambiciozen projekt, ki se ni izšel;
kraj za praznovanje porok in piknike
zraven akumulacijskega jezera.

Usedla sem se na obalo.
Na mirni gladini so plavali oblaki,
druga stran, drevesa.

Nenadoma se je vse umirilo.
In moje življenje, od koder sem prišla,
se je zazdelo odsev.

Neki drug jaz je mirno opazoval čas
in mi prišepnil, naj si zapomnim,
kako je vse le igra svetlobe na vodni gladini.
Seveda sem pozabila.

Dokler nisem sedem let pozneje
sredi predavalnice v Gdansk
spet slišala tak glas,
oblečen v skodrane lase
Gjoka Zdraveskega,
v meditacijo njegove pesmi.

Prav tako me je prešinilo:
zakaj je moje življenje kakor slabo
vzdrževana hotelska soba?

Zakaj vsi odhajajo. In vedno manj ljudi prihaja.
Zakaj je nisem spremenila v dom?

Zakaj mi ni toliko let pozneje
nič bolj jasno, zakaj kar naprej pozabljam,
kar že vem.

Pol ure hoda stran od hotela
se razpre pogled na gore, jezero, mesto, polja.
Tam se pričnejo Rodopi, zaobljeni vrhovi z značilno vegetacijo,
na makadamski cesti proti gorskim vasem
samo sledi fička, prepoznavne po ožji medosni razdalji –

razgledna točka nima imena,
tam sem prvič poskusila uporabiti makedonsko slovnico,
da bi lahko povedala, kje sem bila –

določena točka,
določeno spoznanje, stanje duha.

Kjer začne začasno postajati
trajno.

Čas bele krave

Na nekem majhnem otoku
ob zahodni irski obali sedim sredi oktobra
v lokalni pivnici.

Kljub prenosu nogometne tekme je skoraj prazna.

Štirje domačini in krčmarica
razpravljajo najprej o ujmi,
ki je pred tednom dni ob obali pokrajine Mayo utopila
dva moža. O vremenu. O ribah.
(Nič preveč natančnega o tem, kje je dober ulov.)
O ovcah. Čisto na hitro o ženskah, pa spet o vremenu,
ribah, ovcah. Tako krog ali dva.
Ne moti jih, da poslušam.

Starejši gospod za točilno mizo me pobara,
od kod sem. Povem. Da imamo pri nas enako ljudsko,
kot je ta, ki je dala otoku ime. Starca zanima,
kaj počnem na Bofinu. Kaj v življenju.
Kot vedno previdno zatajim svoj drugi poklic in povem,
da sem pesnica. (Samo še na Irskem se ob tem odgovoru
ne potrkajo po čelu.) Sledi vprašanje, o čem pišem.

V zadregi hočem reči, da je na to težko enostavno odgovoriti,
toda njegov vrček jabolčnega mošta pričakuje tehten odgovor.
Zato rečem, da pišem o času. Sliši se preveč nedoločno,
zato dodam: O tem, kako ga ni dovolj.